

AANBEVELINGEN VAN DE WORLDCONNECTORS WERKGROEP FINANCIAL SYSTEMS VOOR HET NEDERLANDSE BANKWEZEN

Deze aanbevelingen zijn geformuleerd door de volgende Worldconnectors die actief zijn binnen de Worldconnectors Werkgroep *Financial Systems*: Herman Wijffels, Ruud Lubbers, Herman Mulder, Nanno Kleiterp, Tineke Lambooy, Adrian de Groot Ruiz en Leontien Peeters.
AMSTERDAM, 18 februari 2010

Preamble

De Werkgroep Financial Systems van de Worldconnectors heeft zich o.a. tot taak gesteld om samenhangende, op de toekomst gerichte voorstellen te doen met betrekking tot het commerciële bankbeleid in Nederland. Daarbij heeft de Werkgroep zich ook gericht op niet-bancaire issues en financiële regelgeving/toezicht. In deze aanbevelingen beperkt de Werkgroep zich tot issues die tot dusverre nog niet voldoende aan de orde zijn geweest. De Werkgroep erkent uiteraard dat er in het bankwezen al het een en ander plaatsvindt op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en duurzaamheid, maar de vertrouwenscrisis met het bankwezen en de urgentie van de publieke agenda vereisen een versnelling en aanscherping. Een aantal van onderstaande aanbevelingen zouden in de *Code Banken* kunnen worden opgenomen.

(A) MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID & DUURZAAMHEID:

- (1) Banken dienen in hun commerciële beleid een bijdrage te leveren aan MVO en verduurzaming van de economie; MVO en duurzaamheid behoren core-business te zijn;
- (2) elke bank zal eigen beleid formuleren met betrekking tot de sociale, ethische en milieuaspecten van haar activiteiten op het gebied van kredietverlening, investeringen, asset-management, advisering en handel¹;
- (3) dit beleid zal worden geïntegreerd in de interne beoordelings- en goedkeuringsprocessen met betrekking tot zakelijke en private klanten²;

---

¹ De Code Banken zou moeten worden versterkt en aangevuld met MVO en doelstellingen op het gebied van duurzaamheid; als referentie kunnen hiervoor, inter alia, dienen: OECD Guidelines for Multinational Enterprises, Earth Charter Initiative, Global Compact (UN-GC), Principles for Responsible Investment (UN-PRI), Equator Principles for Project financing (EPs), Ruggie Framework 'Protect, Respect, Remedy' voor Human Rights.

² Due Diligence zou zich expliciet moeten richten op de beoordeling of de client MVO en duurzaamheid in zijn bedrijfsbeleid heeft opgenomen. Daarbij zal de bank de beoordeling ook toetsen aan bestaande sectorcodes. Indien wenselijk zullen over MVO en duurzaamheid met de client nadere afspraken worden gemaakt.

(4) dit beleid zal ook worden geïntegreerd in de management development activiteiten binnen de bank; individuele doelstellingen zullen expliciet worden opgenomen in de jaarlijkse doelstellingen (Key Performance Indicators);

(5) verificatie van de realisatie van het beleid met betrekking tot MVO en duurzaamheid zal expliciet onderdeel zijn van de interne controlesystemen en procedures.

(B) GOVERNANCE:

(1) alle aspecten die verband houden met MVO zullen nadrukkelijk in de samenstelling en agendering van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen worden opgenomen. In de Raad van Bestuur zal één der leden MVO in de portefeuille hebben, met name ook voor externe vertegenwoordiging;

(2) het jaarlijkse duurzaamheidsverslag, bij voorkeur geïntegreerd in het Jaarverslag zoals opgesteld door de Raad van Bestuur, zal door de Raad van Commissarissen worden vastgesteld en ter goedkeuring aan de aandeelhoudersvergadering worden aangeboden, waar dat wettelijk is vereist;

(3) MVO zal nadrukkelijk aan de orde komen in het overleg met de Ondernemingsraad en in een eventuele Raad van Advies, waarbij externe deskundigen op het gebied van MVO kunnen worden betrokken; de instelling van een onafhankelijke stakeholder klachtencommissie of ombudsman, rapporterend aan de Raad van Bestuur, verdient aanbeveling; werknemers, waaronder 'young bankers', kunnen ook een belangrijke, katalyserende rol spelen bij de vormgeving en realisatie van bank-brede doelstellingen op het gebied van MVO en duurzaamheid;

(4) een stichting met als missie het bevorderen van internationale duurzame ontwikkeling, gefinancierd uit een jaarlijkse dotatie uit de winst en met gebruikmaking van *corporate volunteering*, zal het engagement verder versterken.

(C) PUBLIEKE RAPPORTAGE:

(1) elke bank zal jaarlijks haar normen en beleid op het gebied van duurzaamheid (inclusief de realisatie daarvan) publiceren in haar duurzaamheidsverslag, dat integraal door een onafhankelijke accountant zal worden geverifieerd³;

(2) elke bank zal bij haar zakelijke klanten nadrukkelijk aandringen op jaarlijkse publieke rapportage op het gebied van duurzaamheid.

(D) 'NIEUWE' ECONOMIE:

(1) de zich ontwikkelende inzichten met betrekking tot de 'groene en rechtvaardige economie' – zoals onder andere verwoord in de EU Studie "The Economics of Ecosystems & Biodiversity" (TEEB) en het Stiglitz/Sen rapport – zullen nadrukkelijk een rol moeten spelen bij bancaire analyses van landen en bedrijven, en ook moeten worden betrokken bij kapitaalmarkttransacties, ratings en beleggingsadviezen;

(2) samenwerking van banken met universiteiten en andere *think tanks* zal op dit terrein moeten worden geïntensiveerd.

---

³ Als referentie kunnen hiervoor de indicatoren van Global Reporting Initiative (GRI) gebruikt worden, inclusief het Financial Sector Supplement

(E) ONTWIKKELINGSSAMENWERKING:

- (1) het WRR Rapport “Minder Pretentie, Meer Ambitie” kan als startpunt dienen voor versterkte samenwerking binnen de Nederlandse financiële sector ten aanzien van de ontwikkeling en versterking van de financiële sector in ontwikkelingslanden;
- (2) met betrekking tot handel en investeringen zou – in het kader van de oproep van de WRR tot meer coherentie van overheidsbeleid én in samenwerking met bedrijfsleven en financiële sector – het huidige financieringsinstrumentarium van de overheid bij de diverse ministeries op haar doelmatigheid en effect moeten worden herijkt en verrijkt. Dit ter ondersteuning van investeringen gericht op duurzaamheid. FMO zou hierbij een centrale rol kunnen spelen.

(F) NATIONAAL TOEZICHT:

- (1) Ieder land heeft recht op een bank- en kredietwezen waarin spaargelden gegarandeerd zijn. Die garantie moet zich uitstrekken tot de ‘normale’ kredietverlening en investeringen van banken in bedrijven. Maar financiële instellingen die buitengewone, niet klant-gedreven risico’s nemen, zoals private equity en prop-trading, moeten niet in aanmerking komen voor staatsgarantie en dat moet ook publiek bekend zijn;
- (2) naast de traditionele verantwoordelijkheid van DNB en AFM voor het financiële toezicht op bankwezen en kapitaalmarkt, moet dit toezicht zich verder expliciet gaan uitstrekken over de risico’s, kansen, systemen en procedures van MVO en duurzaamheid;
- (3) Pillar 3 van het Basel II Framework (‘market discipline’) moet expliciet verwijzen naar rapportage met betrekking tot materiële, niet-financiële risico-aspecten.

(G) INTERNATIONALE COORDINATIE & TOEZICHT:

- (1) Nederland zal verregaande initiatieven moeten nemen (binnen EU, BIS, WTO, IMF, WB et al) met betrekking tot internationale samenwerking en toezicht op de onderwerpen hierboven beschreven;
- (2) datzelfde geldt ten aanzien van een zwaardere rol van relevante nieuwe industrialiserende landen – waaronder China, India, Brazilië, Zuid-Afrika – binnen deze organisaties.

Worldconnectors streven naar een rechtvaardige, duurzame, inclusieve en vreedzame wereld. Een wereld waarin Nederland - in al haar diversiteit en vanuit alle geledingen - een pro-actieve en positieve rol speelt. *Worldconnectors*, afkomstig uit diverse sectoren van de Nederlandse samenleving en verschillende generaties, komen samen in de *Round Table for People and the Planet*. Zij voeren de dialoog over internationale vraagstukken en vragen met urgente aandacht in het publieke debat voor oplossingen en vernieuwende initiatieven. *Worldconnectors* verbinden werelden, tussen generaties en sectoren in Nederland en over de grenzen van Nederland heen met andere landen en mondiale initiatieven. *Worldconnectors* baseren zich op de VN Millenniumverklaring en het Earth Charter.

Voor meer informatie, zie www.worldconnectors.nl